

Фасилитирање

подкаст 3

Ко-финансирано од
Европска Унија

EVASCO

Kompleksowe Wyposażenie Obiektów Gastronomicznych
Szkolenia Kwalifikacyjne i Zawodowe

IMPULSI
EST 2000

“Facile” на латински значи “лесно” и е адекватен одраз на тоа што е всушност фасилитирањето - олеснување. Пред сè, тоа е наменето да го олесни развојот на решение – идеја, план, одлука, со кое ќе се идентификуваат сите вклучени во дадена активност.

Образованието за возрасни или доживотното учење, наспроти образованието на децата, е практика во која возрасните се впуштаат во систематски и континуирани активности за самостојно учење со цел да стекнат нови форми на знаења, вештини, ставови или вредности. Возрасните не треба да се подучуваат, туку треба да се водат. Фасилитатор е лице кое им помага или ги води возрасните во процесот на учење.

Во образованието за возрасни, фасилитаторите се одговорни да ги водат учесниците низ содржината и да го стимулираат процесот на учење. Не само што фасилитаторот обезбедува специјализирано знаење, туку поаѓа од постоечкото знаење на учесниците и им помага да го надоградат тоа знаење преку обезбедување придонес и преку обука за пополнување на идентификуваните недостатоци. Процесот на обука и учење треба да се заснова на активно учество, групна интеракција и дискусија. Така, фасилитаторот ќе биде подеднакво вклучен и во ШТО и КАКО ќе научи.

Добриот тренер за возрасни треба да се води од следниве основни вредности и принципи на фасилитирање:

- **Непристрасност:** Обучувачот мора да биде неутрален и објективен и да ја спроведува обуката на непристрасен начин, особено за едукација за граѓанство и политички теми. Повратните информации може да се соберат од учесниците, но не треба да се изразуваат од страна на обучувачот.
- **Учество:** Олеснувањето е успешно кога учесниците се мотивирани и имаат можност активно да се вклучат. Методологијата мора да го земе предвид интерактивниот процес на учење. Ова исто така значи дека олеснувачот не треба да биде во центарот

на вниманието, туку да ја стави групата во центарот на вниманието со поставување прашања, овозможување дискусија, собирање повратни информации и консултирање со учесниците за методите и фазите на програмата за обука.

- **Инклузивно:** Учесството во процесот на обука и учење мора да биде инклузивно. Ова значи дека обучувачот мора да биде чувствителен на потребите на поединечните учесници и нивните улоги во групата, со цел да се најде начин правилно да се ангажира секој учесник. Важно е да не дозволите мала група учесници да ја „превземат“ обуката и да доминираат во дискусијата.
- **Почитување:** Обучувачот мора да го препознае и почитува секој учесник поединечно и да се погрижи сите учесници да си ја покажат меѓусебната почит што ја заслужуваат. Тренерот, исто така, мора да биде чувствителен на прашања поврзани со возраста, културата и традицијата и да ја покаже очекуваната почит. Тоа значи и почитување на знаењето и искуството на учесниците и користење на колективната мудрост на групата.
- **Еднаквост:** Се смета дека секој учесник има еднакво право да придонесе, да влијае и да ја одредува насоката на групата. Еднаквоста се однесува и на почитување, ценење на личното искуство и учество. Придонесот на секој учесник во дискусијата/ активноста за размена на вештини е подеднакво важен и вреден.
- **Доверба и безбедност:** За да се зголеми учеството на сите, фасилитаторот мора да го поттикне развојот на доверба и безбедност. Учесниците мора да се чувствуваат удобно и пријатно во група. Во овој контекст, исто така е важно да се обезбеди доверливост за учесниците за да можат да бидат сигурни дека сè што е важно може слободно да се дискутира без несоодветно известување надвор од групата.
- **Слушање:** Фасилитирање значи да се слуша она што луѓето го зборуваат и да се прилагоди на она што не го кажуваат. Ова вклучува свесност за вербалните и невербалните средства за комуникација.
- **Подготовка:** Добриот тренер треба да биде иде подготвен добро да ги извршува сите задачи. Важно е да изгледате

професионално и да водите со пример. Добрата подготовка за обука ќе му даде доверба на тренерот и ќе го зголеми прифаќањето од страна на учесниците.

- **Флексибилност:** Без оглед на сите претходни подготовки и планови, тренерот мора да одржува и висок степен на флексибилност. Може да биде потребна флексибилност за да се решат или да се работи околу неочекуваните проблеми. Дополнително, високиот степен на флексибилност ќе му овозможи на обучувачот да ги прилагоди сесиите за обука на потребите на учесниците.
- **Време:** Секој тренер мора да биде точен и треба да закаже тренинг сесија за разумно време и внимателно да ги следи датумите и часовите договорени за обука.
- **Авторитет:** Добриот тренер/фасилитатор не мора да биде претерано авторитетен. Сепак, потребни се одредени квалификации и учесниците мора да ја почитуваат улогата на обучувачот. На крајот, обучувачот останува одговорен за програмата и, на пример, мора да биде способен да ги дисциплинира учесниците кои негативно се мешаат во програмата и во процесот на учење. Авторитетот на фасилитаторот е тесно поврзан со почитта што ја ужива од учесниците и со довербата и професионалноста со која се спроведува обуката.

Финансиран од Европската Унија. Сепак, искажаните ставови и мислења се само на авторот(ите) и не мора да ги одразуваат ставовите на Европската унија или Европската извршна агенција за образование и култура (EACEA). Ниту Европската Унија, ниту EACEA не можат да бидат одговорни за нив.

Сите резултати развиени како дел од проектот „LEARNING OUTCOMES in Adult Education” се достапни под отворени лиценци (CC BY-SA 4.0 DEED). Тие можат да се користат бесплатно и без ограничувања. Забрането е копирање или обработка на овие материјали во целост или делумно без согласност на авторот. Доколку се користат резултатите, неопходно е да се наведат изворот на финансирање и неговите автори.